SOFIA – solidaritet i praktiken

SOFIA är medlem i Trialog Tankesmedja, eftersom vi tycker det är viktigt att samhällsproblem och möjliga lösningar diskuteras, goda idéer sprids och att det finns relevanta forum för samarbete och lärande. SOFIA har under många år arbetat med att utifrån erfarenheter och idéer från den antroposofiska rörelsen bidra till utveckling i fattiga länder. Vi inriktar oss på initiativ inom pedagogik, läkepedagogik och jordbruk. De områden där den antroposofiska rörelsen har mest praktiskt erfarenhet och kunskap att bidra med. För att idéer ska kunna utvecklas och bli till något användbart behövs oftast ekonomiska resurser, vilket på många håll saknas i dessa länder. SOFIA arbetar således också med spridning av resurser. Vi samlar in pengar från organisationer och privatpersoner, främst inom den antroposofiska rörelsen, som sen kan användas i projekt i samarbete med våra samarbetsorganisationer.

Kanske är dock den viktigaste idén som SOFIA står för, just vikten av samarbete och valet att bidra till andra människor, utifrån de möjligheter vi har att göra detta. Det är inte lätt att veta exakt hur vi ska komma till rätta med allt som står i vägen för en hållbar utveckling. Men många problem, om inte alla, har skapats av egoism och brist på empati, varför viljan att hjälpa andra människor är så viktig och ett betydelsefullt element i en hållbar och välfungerande värld. Idag nås vi av många nyhetsrubriker som berättar om bland annat missiler avfyrade i Israel som skördar civila offer, bomber som exploderar i Afghanistan och flygplan som skjuts ner i Ukraina. Imorgon är det en annan del av världen som drabbas av konflikter och katastrofer som når oss via media. Bortom rubrikernas fokus finns ständigt en stor mängd människor som kämpar för att tillgodose sina basala behov av mat, rent vatten och sjukvård, finna ett arbete som tryggar försörjningen och möjligheten att ha barnen i skolan. Föreningen SOFIA är en av alla de organisationer som arbetar för att stödja initiativ till utveckling i fattiga länder.

Det är viktigt att inte blunda för verkligheten även om den är nedslående. Samtidigt är det viktigt att lyfta fram det som ger oss framtidstro och belyser de positiva krafter på vilka vi kan bygga en hållbar värld, både globalt och lokalt. Vi hoppas och tror att det arbete som SOFIA bedriver kan ingjuta framtidstro och inspirera till vidare handling och engagemang. Inte bara genom resultaten i projekten och de människor som kämpar för sina samhällen, utan också genom att människor visar solidaritet och agerar bortom sin egen egoism. Nedan presenteras därför föreningens verksamhet från föregående år, då SOFIA bland annat stöttade utvecklingsprojekt i fyra olika världsdelar, bedrev informationsverksamhet i Sverige och skickade ungdomspraktikanter till Indien. Texten har varit underlag till föregående års verksamhetsberättelse och kan läsas i sin helhet på föreningens hemsida. Syftet är att synliggöra vad som gjorts och hur SOFIA förvaltar det förtroende som människor och organisationer visar genom att skänka pengar till SOFIA och de projekt som vi driver. Förhoppningsvis kan det också leda till att fler människor vill engagera sig i SOFIA eller på annat sätt bidra till en hållbar utveckling, globalt som lokalt.

Afrika

Sydafrika

Det har nu gått tjugo år sedan Sydafrika blev fritt från apartheid och demokratin infördes. Trots växande ekonomi kvarstår många utvecklingsproblem. SOFIA har större projekt tillsammans med två organisationer i Sydafrika – Novalis och Siyaphambili – vilka båda återfinns i Kapstaden.

Novalis

Novalis har tillsammans med SOFIA under 2013 startat projektet ”A Chance For Every Child”, som har som mål att stärka situationen för barn med särskilda behov. Förutom barn med olika diagnoser finns i Sydafrika många barn som genom sin sociala utsatthet också kan ses som barn med särskilda behov. Överlag finns det mycket fokus på utbildningssituationen i det sydafrikanska samhället, där många skolor har problem både på det ekonomiska och pedagogiska planet. Genom projektet har ett nätverk skapats med aktörer inom utbildningsområdet, som identifierat behov som finns och inlett arbetet med att skapa en handlingsplan för hur förbättringar kan åstadkommas och sätta press på politiker och andra beslutsfattare. Tre representanter för Novalis gjorde också en studieresa till Sverige under två veckor i maj. De besökte olika läkepedagogiska verksamheter och organisationer som arbetar med barn med särskilda behov.

Sydafrikansk grundskola, vanligtvis med stora klasser och lite resurser. Foto: Tomas Fogelqvist

Siyaphambili

Organisationen och barnhemmet Siyaphambili ligger i Langa, som är Kapstadens äldsta så kallade *township*. Ett mindre antal barn bor på barnhemmet och ca 25-30 barn kommer dit efter skolan. Personal och volontärer erbjuder fritidsaktiviteter, emotionellt stöd och barnen som kommer dit efter skolan får också ett mål mat. SOFIA:s ekonomiska stöd har bland annat gått till kapacitetsutveckling, utbildningsinsatser och viss ersättning till volontärer. Den utvärdering som gjordes under 2013 pekar på att organisationen har ett gott anseende i området, men trots den hjärtliga och vänliga atmosfär som skapats för barnen, behöver Siyaphambili bli bättre på administration, rapportering, påverkansarbete och att effektivisera

sin verksamhet. Just dessa delar har SOFIAs projekt försökt att stödja. Vissa framsteg har gjorts, men vi har inte lyckats nå hela vägen fram.

Kenya

The Human School i byn Sirende stöds genom en projektgrupp inom SOFIA. Under 2013 skickades nästan 70 000 kr, pengar som används till löner och utbildning för lärarna. Gruppen har också arbetat med att försöka lösa en situation där skolan behöver köpa egen mark för att bygga på. Man har vänt sig till olika stiftelser och fonder för att hitta en lösning på finansieringen av markköpet.

Övriga projektländer

Projektgruppen Art Africa har under året arbetat med en projektidé kring konstnärsutbyte mellan flera olika länder och främjandet av mänskliga rättigheter genom konstnärliga uttrycksformer. En första projektfas skulle utgått från Nigeria, men projektet har av olika anledningar skjutits upp och någon ansökan till Forum Syd har inte lämnats in. Projektgruppen Wulli har återupptagit planerna på ett större projekt i Gambia och arbetat på att utforma en projektansökan till Forum Syd. Stödet till Manjai Kunda i Gambia har dock upphört, eftersom förskolan inte har sköts på ett bra sätt och det varit svårt att påverka utvecklingen i en positiv riktning. Några möten har hållits i Sverige för att analysera situationen och diskutera åtgärder från SOFIA.

Asien

Indien

Under 2013 skickades ca 459.000 kr i direkt bidrag till projektet ”Small Farmers Empowerment Program” där målsättningen är att stödja 150 fattiga jordsbrukande familjer att ta kontroll över sin försörjning utifrån principer om demokrati, ekologi och hållbarhet. En utvärdering av projektet inleddes under 2013, för att se vad som uppnåtts sedan starten 2010 och vad som kan förbättras fram till projektets planerade avslut 2018. Utvärderingen färdigställdes i mars 2014 och några av resultaten presenteras här. Sedan starten har 343 bönder utbildats i ekologisk odling och biodynamiska tekniker, varav 93 tills nu har ställt om till ekologisk odling och ISS har även inlett processen med ekologisk certifiering för bönderna. Fem grupper har bildats bland bönderna för mobilisering och samarbete kring utbyte av odlingstekniker, certifiering och marknadsföring. Bönderna uppger att de genom omställningen har fått bättre kvalité på produkterna, bättre jordkvalité, mindre skadeangrepp och sjukdomar och minskade produktionskostnader. Många angav att de minskat sina kostnader med 25-40% jämfört med tidigare år.

Ett annat delmål inom projektet är jordrestaurering och förbättrad vattenförsörjning. Cirka 70 hektar mark som tidigare var obrukbar har restaurerats och tre brunnar har borrats som förväntas försörja ca 20 hektar åkermark med bevattning. Över fem tusen trädplantor har delats ut till bönderna, men eftersom årets monsunperiod var ovanligt torr har få plantor överlevt. Grupper för brunnarna och trädplanteringen har bildats.

Ytterligare ett delmål med projektet har varit att motverka spridningen av HIV/Aids inom området, som ligger i ett av de distrikt med högst andel smittade i Indien. Detta har varit en framgångsrik kampanj

Foto: Carolin Hedman.

som riktat sig till kvinnogrupper, skolungdomar och barberare/frisörer i området. 25.000 elever har nåtts med information och 50 frisörer har fått ökad kunskap och träning. Via barberarnas salonger har över sjuttio tusen kondomer distribuerats.

Bangladesh

Projektgruppen Youth Reaching Out startedes av fd elver på Kristofferskolan och arbetar med att samla in pengar till Jenniferskolan i Dhaka. Pengarna går direkt till skolan och lärarnas löner. Under 2013 deltog man på SOFIA:s stödgala där man berättade om verksamheten och visade en film från skolan.

Latinamerika

Karibien

Under 2013 avslutades ett pilotprojekt i Dominikanska Republiken kring barn med särskilda behov. Projektet skulle egentligen avslutats vid årsskiftet 2012/2013, men på grund av kursvinster fanns det utrymme att genomföra ytterligare aktiviteter inom ramen för existerande projektmål. Den externa utvärdering som gjordes var positiv till de resultat som uppnåtts och lokala myndigheter som följt projektet överväger att använda sig av modellen som utarbetats under projektets gång, vilket bör ses som ett mycket gott betyg.

Efter sommaren startades ett nytt ett-årigt projekt upp, BERAS-Karibien, i samarbete med organisationen GRAN, som SOFIA tidigare haft ett

omfattande samarbete med. Den svenska organisationen BERAS, som arbetar med att förbättra miljön i Östersjöregionen, genom kretsloppsjordbruk och hållbara matsystem, har genom SOFIA etablerat kontakter med organisationer i Dominikanska Republiken och på Haiti, med intresse för den modell som BERAS utvecklat. BERAS-Karibien har arbetat med att stärka ett nätverk av intressenter (universitet, NGO:s och företag) och anpassa modellen till en karibisk kontext. I november gjorde Helena Nordlund (SOFIA:s projektledare) och Jostein Hertwig (chef på BERAS) en resa till de båda länderna och besökte inblandade organisationer och potentiella försöksgårdar.

Bolivia

Eftersom anslaget för en fortsättning på projektet som drivits med Kawsay inte beviljades av Forum Syd, har SOFIA inte haft något projektsamarbete under 2013 med Kawsay. Leonel Cerruto från Kawsay var på besök i Sverige i slutet av året och träffade då SOFIA för att diskutera framtida projekt tillsammans. Det var ett mycket givande möte och det finns ömsesidigt intresse av att göra nya ansökningar under 2014.

Europa

Ukraina

SOFIA har stöttat ett Hiv/Aids-projekt sedan 2012. I slutet av året ökade de politiska spänningarna i Ukraina och behovet av att stödja organisationer i civilsamhället kändes plötsligt ännu större. Med tanke på den utveckling som skett med brott mot mänskliga rättigheter och anti-demokratiska krafter, är det nu mer aktuellt än någonsin att stärka de demokratiska krafterna i civilsamhället. Det känns därför extra bra att blicka tillbaka på allt det arbete som lagts ner i projektet. SOFIA:s Ukrainagrupp har flera gånger under året besökt de två samarbetsorganisationerna. I maj reste Jelena Ahlman, Hasse Neideman, Torgny Walldén och Auri Neideman ner tillsammans och hade ett intensivt program med att besöka alla de partners som ingår i projektet. I december gjorde även Hasse och Jelena en uppföljningsresa tillsammans med två handläggare från Forum Syd, som var nöjda med våra samarbetsorganisationers arbete.

Ukrainska samarbetsorganisationen tillsammans med svensk projektgrupp utan för ett sjukhus där man gjort en muralmålning.

Sverige

Infoprojekt

Genom bidrag till informationsarbete kan SOFIA möta människor i Sverige och öka kunskapen om utvecklingsfrågor och situationen i fattiga länder. Det är framför allt SOFIA:s skol- och ungdomsinformatör (Anja Probst) och verksamhetsledare (Tomas Fogelqvist) som ansvarar för informationsarbetet. Många frivilliga insatser bidrar också till informationsarbetet. Samarbete med Trialog tankesmedja har resulterat i flera seminarier där Pär Granstedt stått för en stor insats. Genom utskick till våra medlemsorganisationer når vi också ut till andra delar av Sverige än lokalt i Järna. Hemsida, facebook och ungdomsblogg är andra kanaler för att nå ut till allmänheten.

Stockholmsungdomar för hållbar samhällsutveckling - SUS:

Projektet SUS avslutades i december 2013. Det pågick i tre år och genomfördes med medel från Föreningen SOFIA, Forum Syd och Länsstyrelsen i Stockholm. Initiativtagare till projektet var Siri Lundström och projektledare har varit Anja Probst. Projektets syfte var att lokalt stärka ungdomars inflytande för en positiv, global samhällsutveckling.

Föreningen SOFIA:s lokala ungdomsverksamhet skapade möten mellan landsbygd och stad, genom aktiviteter för unga med olika social och kulturell bakgrund i regionen. För att nå ut till målgruppen gjordes skolinformation på högstadium, gymnasieskolor, eftergymnasiala utbildningar och högskolor. Temat på föresläsningarna var hållbar utveckling, med fokus på utvecklingsarbete lokalt och internationellt. Föreningen SOFIA:s lokala ungdomsverksamhet arrangerade även evenemang där målet var att öka intresset och kunskapen om hållbar utveckling och socialt entreprenörskap. Arrangemangen hölls på Nova, Kulturhuset Luna i Södertälje och i Gula Villan i Järna.

Skolinformation 2013:

Vi har haft 13 skolinformationsdagar på Järna Naturbruksgymnasium, Örjanskolan, Liljevalchs Internationella Läroverk, Skillebyholms trädgårdsutbildning, Ronnaskolan, Kristofferskolan, Gnesta Waldorfskola, YIP,

Uppsala Waldorfskola, Västerås Waldorfskola och Umeå Waldorfskola. Vi har arrangerat fem evenemang med olika tema: rättvis klädproduktion, hållbar energiproduktion, vattensystem, samt bistånd (där vi fokuserat på sociala projekt i Sydafrika och miljöprojekt i Indien). Evenemangen har innehållit musik, konst, film, workshop, diskussion och ekologisk mat.

Uppnådda resultat efter tre år

Om vi blickar tillbaka på de tre år som projektet pågått har vi haft 37 informationsdagar på 17 skolor och nått ut till 1412 elever. Vi har arrangerat 14 evenemang för ungdomar och genom dessa nått ut till 454 personer. Totalt har ungdomsverksamhetens egna aktiviteter alltså nått 1866 personer. Vi har även deltagit i 14 evenemang med andra lokala aktörer och där nått ut till omkring 8980 personer.

För mer information om projektet se hemsida www.foreningensofia.org där det finns länkar till SOFIAs ungdomsblogg och facebooksida. Det finns även en ny broschyr med innehåll från Föreningen SOFIAs ungdomsverksamhet i Sverige och internationellt.

Ungdomsevent i Södertälje. Foto: Anja Probst

Praktikantverksamhet

Syftet med praktikantverksamheten är att öka engagemang och kunskap om utvecklingssamarbete bland svenska ungdomar, samt ge praktiskt internationell erfarenhet av utvecklingsfrågor. Det skapar också en värdefull kanal mellan SOFIA och våra samarbetsorganisationer och vitaliserar föreningsverksamheten i Sverige, genom att praktikanternas delar med sig av sina erfarenheter och upplevelser när de kommer tillbaka till Sverige.

I mars 2013 återvände SOFIA:s två praktikanter som rest ut under 2012. De deltog på SOFIA:s stödgala i september, där de berättade om sin praktiktid i Indien. En av praktikanterna reste mot slutet av året tillbaka på eget initiativ för att göra ett forskningsarbete. För 2013 beviljades SOFIA tre praktikantplatser, som också förlades till Indien och vår samarbetsorganisation ISS i delstaten Tamil Nadu. Praktikanterna rekryterades under april-juni och deltog i augusti på en veckas förberedelsekurs på Sidas kurscenter i Härnösand. De hade även några förberedelsedagar med SOFIA och praktiken inleddes i början av oktober. Carolin Hedman har arbetat som både praktikantsamordnare och handledare för Indienpraktikanterna. En ny ansökan gjordes också för

kommande period, där vi ansökt om sammanlagt 18 praktikantplatser till Sydafrika, Indien och Dominikanska Republiken.